

Stockholms kommun

Rektorn vid Slättgårdsskolan

Beslut för grundskola, grundsärskola och fritidshem

efter tillsyn i Slättgårdsskolan
i Stockholms kommun

Tillsyn i Slättgårdsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Stockholms kommun under 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Slättgårdsskolan besöktes av Skolinspektionen den 10 och 11 december 2013.

Fakta om skolan

Slättgårdsskolan ligger i Skärholmens stadsdel i Stockholms kommun. Verksamheten vid Slättgårdsskolan omfattar förskoleklass och grundskola årskurserna 1-9. På skolan finns också grundsärskola för elever i årskurserna 1-9 samt en förberedelseklass för till Sverige nyanlända elever.

Skolan har sammanlagt 510 elever varav 63 i förskoleklass och fem elever i grundsärskola. I skolans fritidshem är 236 elever inskrivna. På Slättgårdsskolan finns en särskild undervisningsgrupp som riktar sig till elever i årskurser 1-9 med särskilda inlärningsbehov. I den gruppen går även elever som läser enligt grundsärskolans läroplan. Eleverna i grundsärskolan får även undervisning i vissa praktiskt estetiska ämnen i grundskolans klasser. Skolan har också en så kallad förberedelseklass för till Sverige nyanlända elever.

Skolan leds av en rektor och tre biträdande rektorer, varav en av de biträdande rektorerna har verksamhetsansvar för årskurserna 7-9, den särskilda undervisningsgruppen och förberedelseklassen. Den andra biträdande rektorn har verksamhetsansvar för fritidshemmet och den tredje har ansvar för den administrativa personalen. Rektorerna har, förutom det samlade ansvaret för skolan, själv ett operativt ansvar för årskurserna 1-6.

Slättgårdsskolans organisation är uppdelad i årskursvisa arbetslag.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Enligt Skolverkets statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven i matematik uppnådde 61 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov läsåret 2012/13 vilket är lägre än snittet för riket (68 procent). För ämnesproven i svenska nådde 76 procent av eleverna kravnivån för samtliga delprov, vilket ligger strax under snittet för riket (78 procent). För det nationella ämnesprovet i svenska som andraspråk saknas uppgifter i SIRIS då resultaten baseras på ett alltför litet antal elever.

Slättgårdsskolans egen sammanställning för läsåret 2012/13 visar att 90 procent av eleverna nådde kunskapskraven i matematik vid slutet av årskurs 3. I ämnet svenska uppnådde 98 procent av eleverna kunskapskraven. Skolans egen sammanställning innehåller inga uppgifter om andel elever som bedömdes uppnå de nationella kunskapskraven i svenska som andraspråk läsåret, trots att det finns elever som följer den kursplanen. I såväl de samhällsorienterande ämnena som i de naturorienterande ämnena bedömdes 98 procent uppnå kunskapskraven vid slutet av årskurs 3.

Årskurs 6

För läsåret 2012/13 visar SIRIS att nästintill 100 procent av eleverna uppnådde minst kravnivå E för samtliga delprov i de nationella ämnesproven i matematik, engelska och svenska som andraspråk. För ämnet svenska och kemi uppnådde 100 procent av eleverna minst kravnivå E. I historia nådde 80 procent av eleverna minst kravnivå E.

I SIRIS framgår att nästintill 100 procent av eleverna läsåret 2012/13 nådde minst betyg E i bild, engelska, idrott och hälsa, matematik, modersmål, naturorienterande ämnena, samhällsorienterade ämnena och svenska som andra språk. I ämnena hem- och konsumentkunskap, musik, slöjd, svenska och teknik nådde 100 procent av eleverna minst betyg E.

Åk 9

Enligt SIRIS var det genomsnittliga meritvärdet 215 poäng läsåret 2012/13, jämfört med 213 poäng för riket som helhet. De senaste fem åren har meritvärdet i Slättgårdsskolan varierat. Den lägsta noteringen är 193 poäng (år 2011) och som högst hade skolan ett genomsnittligt meritvärde på 224 poäng (2012). Andelen elever som uppnådde minst betyget E i alla ämnen läsåret 2012/13 var 69 procent. Motsvarande resultat för riket läsåret 2012/13 var 77 procent. Under de fem senaste åren har andelen elever som nått kunskapskraven/målen i samtliga ämnen varierat mellan som lägst 63 procent (2012) och som högst 94 procent (2009).

Andel elever som läsåret 2012/13 var behöriga till gymnasieskolans högskoleförberedande program var 87 procent. Andel elever som var behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram var nästintill 100 procent.

Slättgårdsskolans sammanställning för läsåret 2012/13 visar att mellan 74 och 98 procent av eleverna nådde kunskapskraven beroende på ämne. Allra lägst var resultatet i svenska och allra högst i samhällsorienterade ämnen och naturorienterande ämnen.

Enligt skolans egen sammanställning för läsåret 2012/13 uppnådde nästintill alla elever i grundsärskolan minst E i kunskapskraven för samtliga ämnen läsåret 2012/13.

Helhetsbedömning

Tillsynen av Slättgårdsskolan visar att skolans elever i flera avseenden ges förutsättningar att nå målen för utbildningen och utvecklas så långt som möjligt.

Skolan bedöms ha ett fungerande kvalitetsarbete. Rektor har till exempel låtit vidta åtgärder för att utveckla lärarnas kompetens i matematik genom att låta skolans matematiklärare gå matematiklyftet. Rektor har också uppmärksammat och analyserat att det finns avvikelser mellan resultat på de nationella ämnesproven i årskurs 3 och måluppfyllelsen i matematik. Avvikelsen beror enligt rektorn på att eleverna inte hade gått igenom vissa avsnitt på de nationella proven. Efter de nationella ämnesproven har eleverna gått igenom dessa avsnitt och merparten av eleverna har uppnått målen i slutet av årskursen. Som en del av kvalitetsarbetet för skolledningen resultatdialoger på arbetslagsnivå för att delge goda idéer till andra arbetslag. Skolledningen följer även upp elevernas fortsatta skolgång på gymnasiet genom att se hur många av skolans tidigare elever fullföljer gymnasieutbildningen och om de har goda kunskaper med sig från grundskoletiden. Enligt rektorn är det få av skolans tidigare elever som avbryter sin gymnasieutbildning.

Eleverna uppger vid intervju med Skolinspektionen att de trivs och känner sig trygga på skolan och att de har bra lärare. Utredningen visar dock att skolan under en längre tid haft svårt att skapa studiero i alla klasser på skolan. Skolans olika arbetslag behöver därför utveckla ett gemensamt förhållningssätt till ordningsregler och studiero. Skolinspektionen observerar i sina verksamhetsbesök exempel på undervisning med studiero, men också exempel på motsatsen.

Utredningen visar att skolan arbetar förebyggande med livskunskap som är schemalagd en gång i veckan, vilket ger möjlighet till diskussion och övningar kring olika värdegrundsfrågor. Dock är det inte tillräckligt då Skolinspektionens utredning visar på brister när det gäller skolans arbete med elevernas språkbruk. Enligt elever och lärare har språkbruket elever emellan blivit hårdare det senaste året. Skolan behöver dessutom utöka tillsynen av eleverna på rasterna då eleverna känner att det är för få vuxna ute. Av intervjuer framgår till exempel att den låga vuxennärvaron på rasterna innebär att vuxna inte alltid upptäcker och kan motarbeta maktlekar, bråk och nedsättande språkbruk.

I tillsynen kan konstateras att fritidshemsverksamheten uppfyller författningarnas krav. Personalen är engagerad och erbjuder barnen en varierad verksamhet. Det finns möjlighet till både fri lek och mer planerade aktiviteter.

Verksamheten i grundskolan och mottagandet av till Sverige nyanlända elever bedöms uppfylla författningarnas krav. Eleverna har individuella planeringar som regelbundet följs upp och anpassas efter deras individuella behov.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 14 april 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att ordningsreglerna följs upp vid skolan och fritidshemmet.
- Se till att vidta åtgärder för att tillförsäkra eleverna studiero.
- Se till att vidta de åtgärder som kan anses vara skäligen för att förebygga och förhindra att elever i skolan och fritidshemmet utsätts för kränkande behandling när eleverna vistas på rasterna.
- Se till att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling alltid anmäler detta till rektorn.

Motivering

Ordningsregler

Enligt skollagen ska ordningsregler finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Det är rektorn som ska besluta om ordningsregler.

I intervjuer med lärare, elever och skolläring framkommer att det finns ordningsregler på skolan och att eleverna har varit med om att utarbeta dessa. Däremot uppger eleverna att dessa inte följs. Eleverna berättar att de följer klassrumsreglerna men att skolans ordningsregler inte är något som de tänker på. I intervjun med lärare i förskoleklass och årskurs 1-6 bekräftas att klassrumsreglerna fungerar men att skolans ordningsregler inte efterföljs. Lärarna

menar att vuxna på skolan inte har ett gemensamt förhållningssätt gentemot ordningsreglerna. Rektorn instämmer i intervju att lärarna förhåller sig olika till elever som bryter mot ordningsreglerna. Exempelvis är vissa lärare noga med att eleverna i korridorerna följer ordningsreglerna medan andra lärare inte agerar om eleverna uppträder olämpligt.

I Skolinspektionens enkät som genomfördes hösten år 2012 för årskurs 9 uppger 41 procent av eleverna att det stämmer ganska dåligt att eleverna följer skolans trivsel- och ordningsregler. På samma påstående, för elever i årskurs 5, svarar 55 procent att det stämmer ganska dåligt eller inte alls att eleverna följer reglerna.

Studiero

I skollagen anges att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Slättgårdsskolans skolmiljö beskrivs som trygg av elever och lärare. Däremot har skolan under några år haft dåliga resultat i olika enkäter gällande elevernas studiero. I Skolinspektionens egen enkät till skolans elever under hösten 2012 uppger 24 procent av skolans pedagogiska personal att det stämmer ganska dåligt att eleverna har studiero på lektionerna. I samma enkät ställd till elever i åk 9 svarar 41 procent att det stämmer ganska dåligt i påståendet att "jag har studiero på lektionerna".

I intervju med eleverna uppger dessa att det kan vara mycket prat på lektionerna och att det finns en del elever som stör andra elever. Vissa lärare säger inte heller ifrån tillräckligt tydligt vilket gör att "stöket fortsätter" enligt eleverna. I intervjun med lärarna berättar de att vissa elever pratar rakt ut och att det kan vara hög ljudnivå i klassrummet. Vidare berättar lärarna att studieron varierar mellan klasserna. Rektor uppger att skolan har arbetat mycket med att förbättra studieron men att arbetet behöver intensifieras. Under inspektörernas verksamhetsbesök observerades lektioner med bristande studiero.

Åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

I intervjuer med rektorn och lärarna uppges att de allra flesta eleverna är trygga. Om vuxna får reda på händelser tar de fort tag i kränkningarna, enligt samma intervjuer. I intervjuer med eleverna bekräftas denna bild. Samtidigt säger eleverna i intervjun att kränkande tillmälen och våld har ökat, och att detta inte uppmärksammas tillräckligt av skolans vuxna. Vidare uppger eleverna att det förekommer så kallade maktlek och härskarlek i skolan, men

att de vuxna inte gör något åt det. Eleverna beskriver att rastvakterna går två och två och pratar med varandra istället för att ta del av vad som händer på rasterna. I Skolinspektionens enkät (2012) kan utläsas att 28 procent av eleverna i årskurs 9 tycker att det stämmer ganska bra på påståendet "i min skola skulle man behöva göra mer för att förhindra kränkningar".

I intervjun med fritidspersonalen berättar de att stämningen är hårdare på skolan och kränkningar har ökat mellan eleverna. Även i intervjun med elevhälsan framkommer att det förekommer kränkningar mellan elever på skolan. Lärarna berättar att eleverna har ett nedsättande språkbruk och företrädare för elevhälsan menar att eleverna har dålig insikt i de grova ordens betydelse. Rektorn uppger att skolan av ekonomiska skäl sagt upp 13 elevassistenter våren 2013 och att dessa till viss del har ersatts av pedagogisk personal. Rektor uttrycker att förlusten av elevassistenter inte innebär att det blivit en otryggare skola, men bekräftar att tillsynen på rasterna har minskat. Det sistnämnda har eleverna, fritidshemspersonal och lärare märkt och menar att tillsynen har minskat och att det är otryggare på rasterna.

Kränkande behandling anmäls till rektorn

Enligt skollagen är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:10) om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling framgår att anmälningsskyldigheten omfattar alla situationer där barn och elever upplever sig ha blivit utsatta för kränkande behandling. Det ska med andra ord inte göras någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan den anmäls till rektorn och huvudmannen.

Skolan har rutiner för att göra anmälningar till rektor gällande kränkande behandling. I intervjun med lärarna uppger dessa att mindre kränkningar som löses direkt på plats inte anmäls till rektorn men att grova kränkningar anmäls. Rektorn uppger i intervju att hon har meddelat personalen om att alla händelser ska dokumenteras. Enligt rektorn anmäler hon alla kränkningar hon får kännedom om till huvudmannen.

Sammanfattningsvis visar utredningen på brister inom skolans arbete med trygghet och studiero. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs åtgärda bristerna.

Författning

5 kap. 5 och 6 §§ skollagen, 6 kap. 7 och 10 §§ skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att betyg utfärdas i enlighet med författningarnas krav.
- Se till att skriftlig bedömning av elevers kunskapsutveckling ges när ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne.

Motivering

Betygskatalog

Enligt skolförordningen ska beslut om betyg dokumenteras i en betygskatalog. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs. Enligt Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123) ska den som beslutar om ett betyg datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Vidare ska betygskatalogen innehålla namn och titel på den som har beslutat om betyg, samt namn på huvudman och skolform. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras på samma sätt som anges ovan.

Skolinspektionen har tagit del av skolans betygskatalog. Den som beslutat om ett betyg har inte daterat uppgiften i betygskatalogen. Även datering av ändringar av betyg saknas.

Skriftliga bedömningar

Enligt skollagen ska en skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling i ämnet ges i de fall ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne.

I samband med tillsynen av Slättgårdsskolan har skolan inte kunnat uppvisa några skriftliga bedömningar för de elever som inte uppnått kunskapskraven för betyget E i avslutade ämnen.

Sammanfattningsvis konstaterar Skolinspektionen att det finns brister i skolans arbete med bedömning och betygssättning. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

10 kap. 22 § skollagen, 6 kap. 10 § skolförordningen och 7 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123)

På Skolinspektionens vägnar

Ylva Johnsson
Beslutsfattare

Henrik Ahlberg
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.